

УДК 371.134

ПЕРЕДУМОВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ДОБРОБУТУ ВИПУСКНИКІВ АГРАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНАХ

Зайцева Н.В., ст. викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: the article analyses preconditions for successful employment and wellbeing of agrarian university graduates in rural areas and describes their career opportunities vision within agricultural business.

Key words: job placement, agricultural enterprise, a graduate, rural area.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні 23 ВНЗ та 118 коледжів аграрно-промислового спрямування, які щороку випускають понад 190 000 студентів. Тож, постає питання, чому кадрові проблеми вважаються однією з основних причин стагнації аграрного сектору України. За даними газети «Аграрний тиждень» [1] на українську аграрну освіту виділяється більше коштів, ніж у будь-якій іншій пост-радянській країні. Тим не менш, лише 50% випускників аграрних напрямів навчання прибувають на місце роботи за розподілом. А через рік із цих 50% лише 10% залишаються працювати на селі.

Основні матеріали дослідження. Студенти нашого навчального закладу в рамках вивчення курсу німецької мови складають теми моя майбутня спеціальність та аграрне підприємство. Оскільки мова йде про перший рік навчання, відповідь на питання «Чого Ви потребуєте, щоб працювати і жити у селі», звучать на перший погляд по-дитячому: висока зарплатня, клуб, автобуси до міста, Інтернет. Але вони викривають основні напрями впливу, які і керівники галузі в цілому, і кожного окремого підприємства-працедавця мають враховувати й вдосконалювати, якщо хочуть і через 20 років бачити в аграрній сфері професіоналів та господарів.

У Росії проблема залучення молодих спеціалістів вирішується на федеральному рівні: якщо випускник аграрної спеціальності на протязі перших трьох місяців з моменту отримання диплому визначається з місцем працевлаштування у сільському регіоні, він отримує консультативну підтримку з розвитку домашнього господарства і разову фінансову допомогу. На протязі наступних 5 років молодий спеціаліст, що працює у селі за професією, щомісячно отримує суттєву доплату.

У Німеччині профорієнтація у напрямі аграрного сектору – це майже сто відсоткова гарантія для 2 мільйонів студентів. По-перше, випускники шкіл, які

планують вступ до аграрного ВНЗ на 2-3 роки старші за українських абітурієнтів (для порівняння, випускники сільськогосподарських закладів вищої освіти представляють наступні вікові категорії: бакалавр – у середньому 25,3 років при тривалості навчання у бакалавраті – 11 семестрів, випускник магістратури має середній вік – 27,5 років). По-друге, обов'язковою передумовою вступу є мінімум 6 місяців практики на аграрному підприємстві [2]. Тож, німецькі першокурсники чітко уявляють перспективи, відповідальність і навантаження, з якими наші студенти стикаються лише під час першої виробничої практики.

Під час навчання німецькі студенти вже на перших курсах обирають, чи хочуть вони займатися теорією, чи отримають поглиблений курс з визначеного напрямку із 275 наявних (наприклад, садівництво або птахівництво) плюс обов'язковий курс з економіки підприємства визначеного ними типу. Спільним в обох випадках є великий обсяг годин з іноземної мови і високо оцінюване закордонне стажування.

Таким чином, можемо уявити собі типового випускника аграрного ВНЗ у Німеччині: дорослий, впевнений у професійному виборі, висококваліфікований у власній галузі, має глибокі знання з економіки та іноземних мов, а також досвід роботи за кордоном. Саме тому німецькі фермери конкурентоспроможні і на німецькому, і на європейському ринку.

В українській освіті докладається багато зусиль для досягнення європейського рівня. Українська аграрна конфедерація провела минулої весни опитування серед 3 000 студентів 8 аграрних ВНЗ. І результати невтішні: 34% випускників шкіл обрали аграрні професії за рекомендацією батьків, лише 21 % випускників планують працювати у сільських регіонах. 20% опитаних узялися б за нелегку справу аграрного підприємця [1].

Ще декілька цифр – як то кажуть, коментарі недоречні: 3,4% студентів аграрних ВНЗ згодні закінчити свою освіту на рівні бакалаврату, більш ніж 40% – сподіваються здобути диплом магістра. Тільки 9% опитаних розраховують на високу зарплатню і доходи, працюючи за аграрною професією. 70% респондентів бажають здобути другу освіту, яка дасть їм змогу краще працевлаштуватися. З тих 2100 молодих осіб, хто вдруге вступить у ріку вищої освіти, близько 50% хочуть отримати додатково економічні знання, а майже 30% – знання юриспруденції.

Студенти Таврійського університету проживають, в основному, у сільській місцевості, вони з дитинства мають навички сільськогосподарських робіт. Коли у рамках курсу вони складають теми «Аграрне підприємство» і «Моя майбутня професія», вони висувають зрозумілі вимоги до потенційного місця роботи і працевлаштування. Вони реально дивляться на свої перспективи, тож як початківець – випускник, студенти розуміють, що зарплатня в них буде дуже помірною, більшість з них повернеться працювати до рідного села і проживатиме там; якщо робота знайдеться в іншому регіоні, студенти хотіли б жити у місті, за умови, що шлях від дому до роботи не потребуватиме більш ніж 40 хвилин.

В іншому випадку, студенти погодилися б орендувати дім і називають ціну орендної плати приблизно 500 грн. на місяць.

Ставши досвідченим інженером, студенти хотіли б отримувати зарплатню приблизно 7-10 тисяч гривень. Ця сума пояснюється потребою у власному помешканні, придбанні машини, витратами на родину.

У якості приватного підприємця, студенти планують отримувати основний прибуток з рослинництва, і займатися тваринництвом лише для власного харчування і для економного використання продукції рослинництва.

Висновки. Підсумовуючи усе вищезгадане, отримуємо передумови успішного працевлаштування і проживання випускників у сільських регіонах:

- правильна і чесна по відношенню до обох сторін освітнього процесу профорієнтація;
- наявність досвіду роботи на селі до подання документів на навчання;
- чіткий розподіл на спеціалізації за напрямками навчання;
- правильно укладений навчальний план з урахуванням європейського спрямування розвитку освіти і можливості академічного обміну;
- надання можливості пройти закордонну практику під час навчання.
- державна підтримка і працівникам аграрної сфери, і підприємцям.

79 % майбутніх випускників не бачать себе фермерами, інженерами сільськогосподарського виробництва та агрономами – важливо докладати зусиль для того, щоб змінити їх ставлення. Але є 21% студентів, які готові працювати в аграрній сфері, тож першочергове завдання – це утримати це бажання і підтримати цю готовність.

Література:

1. Працювати в сільському господарстві – так! Жити в селі – ні! [Електронний ресурс] // Аграрний тиждень. Україна. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247117141. – Назва з екрану.

2. Агрономи, але не землероби – особливості аграрної освіти в Україні [Електронний ресурс] // Deutsche Welle. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dw.de/агрономи-але-не-землероби-особливості-аграрної-освіти-в-україні/a-15977592-0>. – Назва з екрану.